

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/102/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8217200336
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8217200336.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004 proti žalovaným: 1/ Z. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, XXX XX V., 2/ V. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, XXX XX V., o zaplatenie 5.290,37 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 7Csp/21/2017-76 zo dňa 22.03.2018, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a to v rozsahu uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie 6,59 % ročného z úveru zo sumy 4.888,95 Eur od 26.10.2015 do zaplatenia a nároku na zaplatenie 5 % ročného úroku z omeškania zo sumy 224,42 Eur od 26.05.2015 do zaplatenia a výroku o trovách konania.

II. N e p r i z n á v a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaných zaplatenia sumy 5.290,37 Eur spolu s úrokom vo výške 6,59% zo sumy 4.888,95 Eur od 26.05.2015 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.290,37 Eur od 26.05.2015 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Bardejov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, že cit.:

„Konanie v časti o zaplatenie sumy 58,- Eur s príslušenstvom z a s t a v u j e .

Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne žalobcovi zaplatiť sumu 5.127,37 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.902,95 Eur od 26.5.2015 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcom rozsahu žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi voči žalovaným v 1. a 2. rade p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku, § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách

pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 39, § 52 ods. 2 až 4, § 53 ods. 5, 9, § 54 ods. 1, 2, § 565, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. účinného do 01.02.2013 a § 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že sporové strany uzavreli dňa 12.10.2012 zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebno-spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý mimoriadny medziúver pod č. 2636480 5 04 vo výške 5.000,- Eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy mal zmeniť na stavebný úver č. XXXXXXXX 8 03 v sume 3.444,65 Eur s úrokovou sadzbou medziúveru 6,59% ročne, výškou mesačných splátok úrokov z medziúveru, vrátane poplatku za prijatie do poistenia 29,46 Eur a ich splatnosťou k 1. dňu v mesiaci. Z výpisu z účtu odstúpeného medziúveru vyplýva, že dlžníci boli v omeškaní so splátkami splatnými v mesiacoch december 2014 až máj 2015. Ku dňu 25.05.2015 nastala mimoriadna splatnosť celého mimoriadneho medziúveru. Dlžná suma, vrátane príslušenstva, predstavovala sumu 5.290,37 Eur. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaní prevzali dňa 01.06.2015.

5. S ohľadom na späťvzatie žaloby ohľadne sumy nárokových poplatkov za vedenie účtu v sume 58,- Eur uplatneného žalobcom podaním doručeným dňa 07.08.2017, súd v tejto časti konanie zastavil.

6. Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebno-spotrebiteľskom úvere súd vyhodnotil ako spotrebiteľskú v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Za preukázaný mal nárok žalobcu na zaplatenie sumy 5.127,37 Eur, pozostávajúcej zo sumy istiny úveru 4.888,95 Eur, úroku z úveru do zosplatenia v sume 224,42 Eur a sumy 14,- Eur z vyúčtovaných poplatkov za poistenie do zosplatenia. Do uvedenej sumy súd nezarátal poplatky za upomienky, za individuálne riešenie omeškania splátok a ani úrok z úveru po zosplatení. V časti výšky úroku z omeškania (5%) si žalobca svoj nárok uplatnil v limitoch stanovených § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., preto súd priznal aj tento nárok z rozsahu priznanej istiny odo dňa nasledujúceho po zosplatení dlhu, t.j. od 26.05.2015 do zaplatenia. Nad rámec žalovanej istiny dlhu úrok z omeškania nepriznal, vzhľadom na v spotrebiteľských vzťahoch všeobecne akceptovaný zákaz anatocizmu, t.j. zákaz priznávania sankcie (úroku z omeškania) zo sankcie (úroku).

7. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Zosplatením celého úveru došlo zo strany žalobcu k určeniu predčasnej konečnej splatnosti úveru. Žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do tohto dňa, potom totiž nastúpil režim platenia úrokov z omeškania, preto súd žalobcovi nepriznal nárok na úrok z úveru vo výške 6,69% ročne z nezaplatennej sumy od 26.05.2016 do zaplatenia. V rozsahu uplatneného nároku na zaplatenie poplatkov vo výške 15,- Eur za individuálne riešenie omeškaných splátok a ostatné upomienky vo výške 15,- Eur, žalobca neuniesol dôkazné bremeno. Nepreukázal, či skutočne došlo k individuálnemu riešeniu omeškania splátok a zaslaniu upomienok, aké reálne náklady mu v súvislosti s vykonaním takéhoto úkonu vznikli, aby súd mohol tieto následne posúdiť v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, preto v tejto časti bola žaloba nedôvodná. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu za dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Jeho uplatňovanie je preto možné považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3, § 39 Občianskeho zákonníka.

8. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, s prihliadnutím na § 256 Civilného sporového poriadku. Žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 97%, preto mu proti žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

III. Obsah odvolania žalobcu

9. V zákonom stanovenej lehote podal proti časti III. výroku rozsudku, ktorým súd zamietol uplatňovaný nárok žalobcu na 6,59% p.a. úrok za úver zo sumy 4888,95 EUR od 26.05.2015 do zaplatenia a ďalej nárok na 5% p. a. úrok z omeškania zo sumy 224,42 EUR od 26.05.2015 do zaplatenia odvolanie žalobca. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. S poukazom na ust. § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka a iné uviedol, že splatnosťou úveru nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Zánik povinnosti platiť

dohodnutý úrok je týmto ustanovením viazaný na okamih skutočného vrátenia finančných prostriedkov veriteľovi. V ďalšom rozsahu namietal správnosť rozhodnutia súdu, ktorý zamietol nárok žalobcu na 5% p. a. úrok z omeškania zo sumy 224,42 EUR od 26.05.2015 do zaplatenia. Uviedol, že v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka má veriteľ právo na úroky z omeškania „popri plnení“. Súčasťou plnenia je pritom všetko, čo je dlžník povinný plniť na základe zmluvy, a teda nie len istina, ale aj zmluvné úroky za úver a tiež prípadné poplatky, ktoré majú svoj základ v zmluve o úvere. Navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zmeniť, priznať žalobcovi nárok na 6,59% ročný úrok za úver zo sumy 4.888,95 Eur od 26.05.2015 do zaplatenia a nárok na 5% ročný úrok z omeškania zo sumy 224,42 Eur od 26.05.2015 do zaplatenia. V prípade, ak odvolací súd dospeje k názoru, že nie sú splnené podmienky pre zmenu rozsudku, navrhol rozsudok v napadnutom zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

10. Žalovaní 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. V kontexte uplatnených odvolacích námietok, odvolací súd podrobil prieskumu vecnej správnosti právne závery súdu prvej inštancie o nemožnosti žalobcu požadovať od žalovaného úroky z úveru po zosplatnení úveru a nemožnosti požadovať úroky z omeškania z úrokov z úveru.

13. Odvolací súd stotožňuje sa s názorom, že žalobca nemá právo naďalej požadovať zaplatenie úrokov po splatnosti úveru až do jeho zaplatenia a spotrebiteľia by tak nemali platiť úroky aj po skončení obdobia, na ktoré bol úver dojednaný. Nemali by byť pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru.

14. Žalobca sa však dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili iba v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku logicky prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa a za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je však potrebné rovnako uviesť, že k predčasnemu zosplatneniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa, a teda, bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právnym úkonom.

15. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej úverovej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku.

16. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich

úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiely spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa za obdobie po zosplatení. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru).

17. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

18. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

19. Žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do momentu zosplatenia, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutiach Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 07.05.2014, Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. 02. 2017 sp. zn. 5Co/407/2016. Uplatnená odvolacia námietka preto nebola dôvodná.

20. Každá splátka v sebe zahŕňa popri istine aj úrok ako príslušenstvo pohľadávky. Podľa názoru odvolacieho súdu Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníka príslušenstvo (úroky z omeškania) v prípade omeškania s platením príslušenstva pohľadávky (dohodnutých zmluvných úrokov). Úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú podľa ustanovenia § 121 odsek 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky, ktorou sa v zmysle tohto ustanovenia a v nadväznosti na definíciu záväzkového vzťahu v ustanovení § 488 Občianskeho zákonníka rozumie peňažné plnenie (istina), na ktorú má veriteľ právo podľa hlavného záväzkového vzťahu. Tým, že dlžník včas nesplní úroky z istiny, dostáva sa do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením istiny. Ani Občiansky ani Obchodný zákonník pri tom nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky.

21. Otázku úroku z omeškania pri omeškaní s platbou príslušenstva pohľadávky riešil opakovane aj Najvyšší súd Českej republiky, napr. v rozhodnutiach sp. zn. 29Odo/689/2006, sp. zn. 31Cdo/2036/09 a sp. zn. 35Odo/101/02. Z uvedených rozhodnutí je možné ustáliť, že „Dohoda o platení úrokov z omeškania zo zmluvných úrokov je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná pre rozpor so zákonom“. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považoval odvoláciu námietku, týkajúcu sa nepriznania úrokov z omeškania z úrokov z úveru, za nedôvodnú.

22. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, ako aj súvisiacom výroku o trovách konania, v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalobcu nebolo dôvodné, z tohto dôvodu nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešným žalovaným 1/ a 2/. Z obsahu spisu je však zrejmé, že žalovaným 1/ a 2/ v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto im náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).